

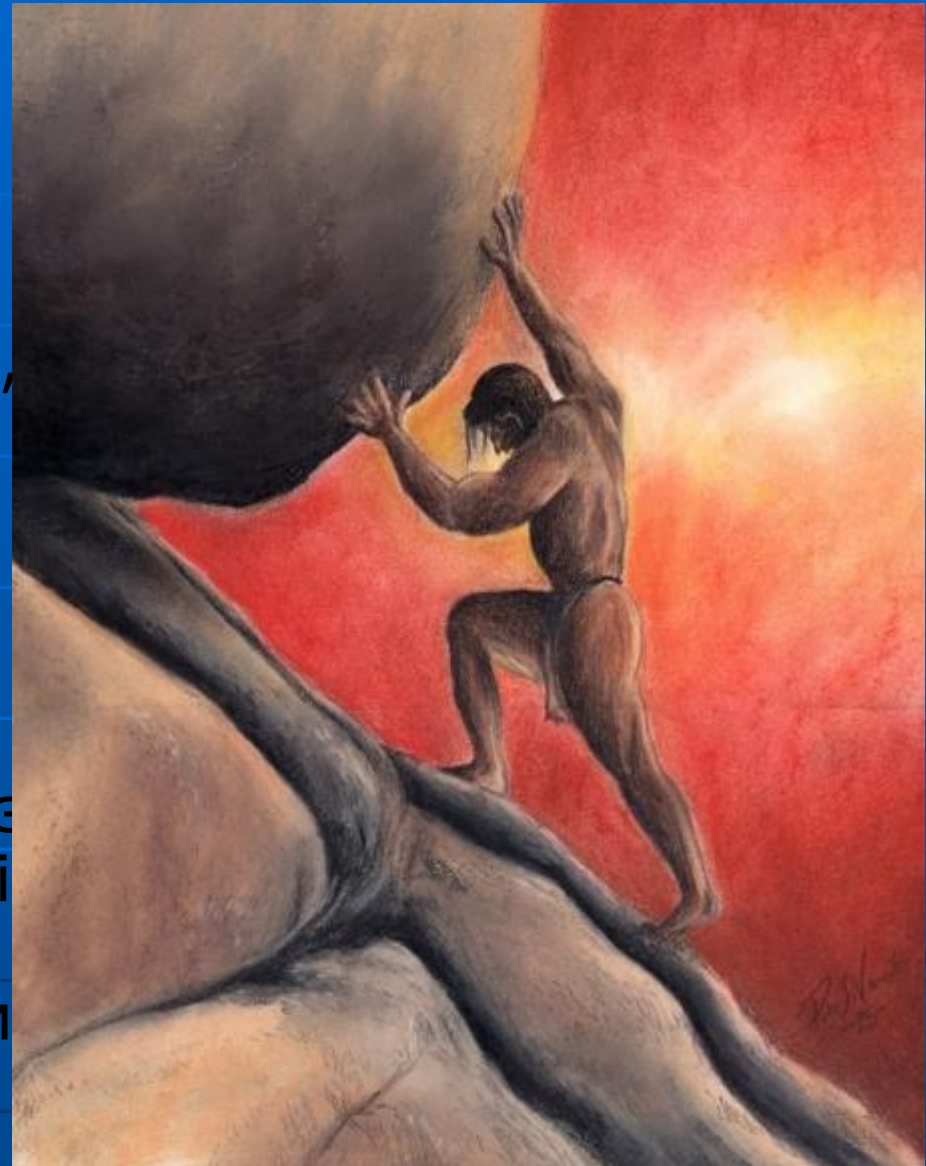
*Концепції
істини в
історії
філософії*

- Істина — правильне відображення об'єктивної дійсності у свідомості людини, її уявленнях, поняттях, судженнях, умовиводах, теоріях об'єктивної дійсності.

- Пізнання людиною навколишнього світу і самого себе є необхідною умовою успішного життя. Проблема пізнання виникає в будь-якій науці, але спеціальним аналізом пізнавального процесу займається філософія.

- Гносеологія (грец. Гнозис – знання, пізнання) – один з розділів сучасної філософії, який досліджує природу людського пізнання, форми і методи переходу від поверхневих знань до глибинних.

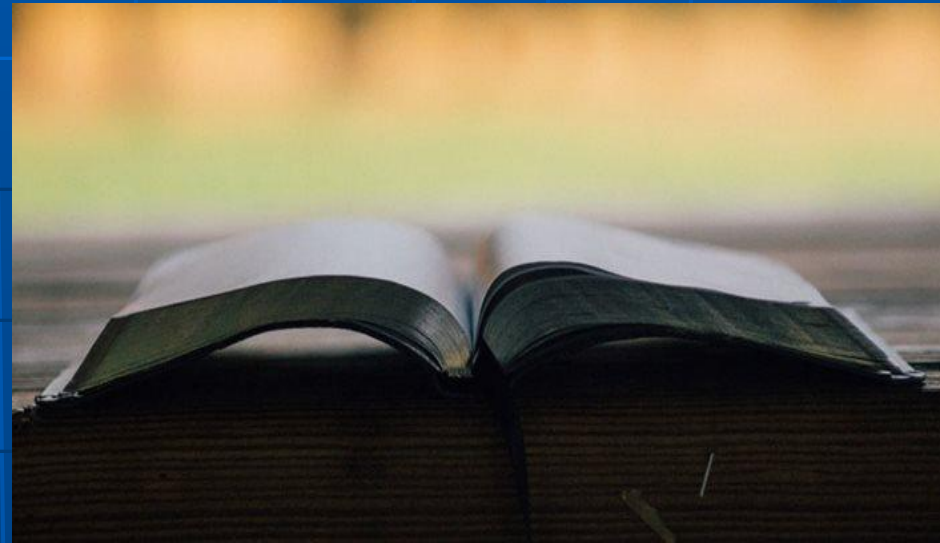
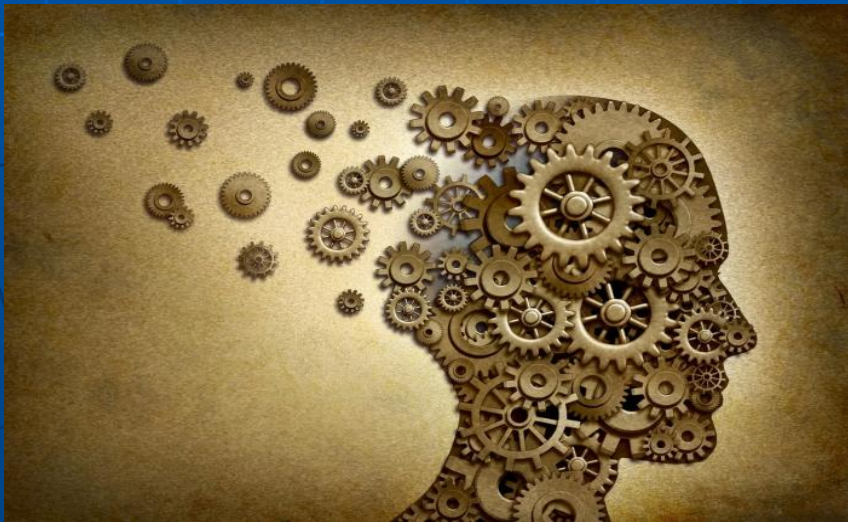

- Гносеологія розкриває закономірності пізнання людиною, суб'єктом об'єктивного світу; досліджує питання про саму можливість і межах пізнання навколишньої дійсності; прагнути пояснити мету і метод людського пізнання, умови його успішності (істинності, коректності і т.п.). Основні положення гносеології реалізуються за допомогою таких категорій (або фундаментальних понять), як пізнання, знання, реальність чи дійсності, мислення, свідомість, об'єкт, суб'єкт, істина.

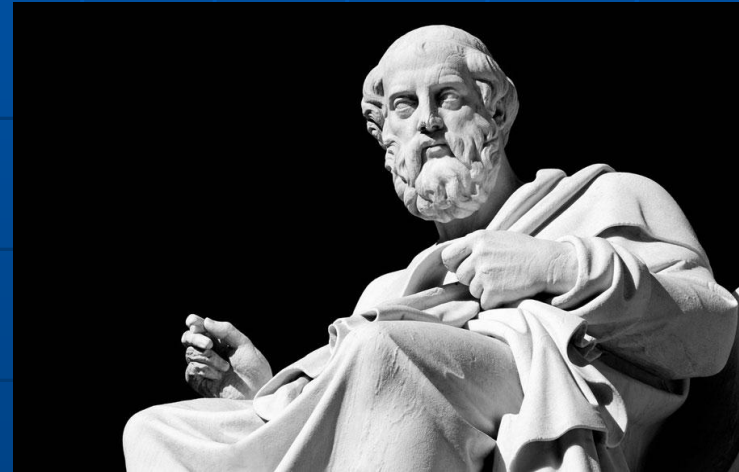
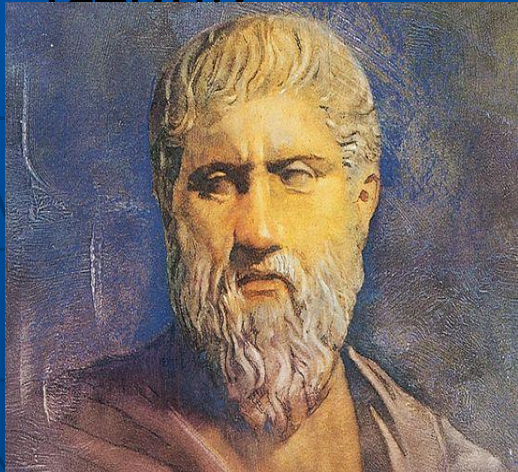

- Пізнання – процес осягнення людиною (суспільством) нових, раніше не відомих йому фактів і явищ, ознак і властивостей, зв'язків і закономірностей дійсності.
- Знання – результати процесу пізнання, зафіксовані в пам'яті людини і в відповідних матеріальних носіях (книги, магнітні стрічки, дискети і т.п.)
- Дійсність (реальність) – це перш за все навколишній світ людини, в тому числі соціальний світ, суспільство як частина дійсності. Сюди ж відноситься і сама людина з його почуттями, думками, переживаннями, мріями, які теж є дійсністю, хоча іншого плану.

■ Протягом всієї історії філософської думки різні дослідники говорять про істину факту і правди, про істини філософії і істину релігії, про істину абсолютну і істину відносну. Чи можна за цим різноманіттям встановити якусь єдину сутність істини? Так, Платон вважав за необхідне відокремлювати істинне знання від думки. Він вважав, що в основі кожного предмета лежить надчуттєва ідея, пізнання якої і означає осягнення істини про цей предмет. Арістотель сформулював своє визначення істини. У ньому йдеться: *Істина – це знання, відповідне дійсності*. Сьогодні класичну концепцію істини називають теорією відповідності або кореспондентською теорією істини.

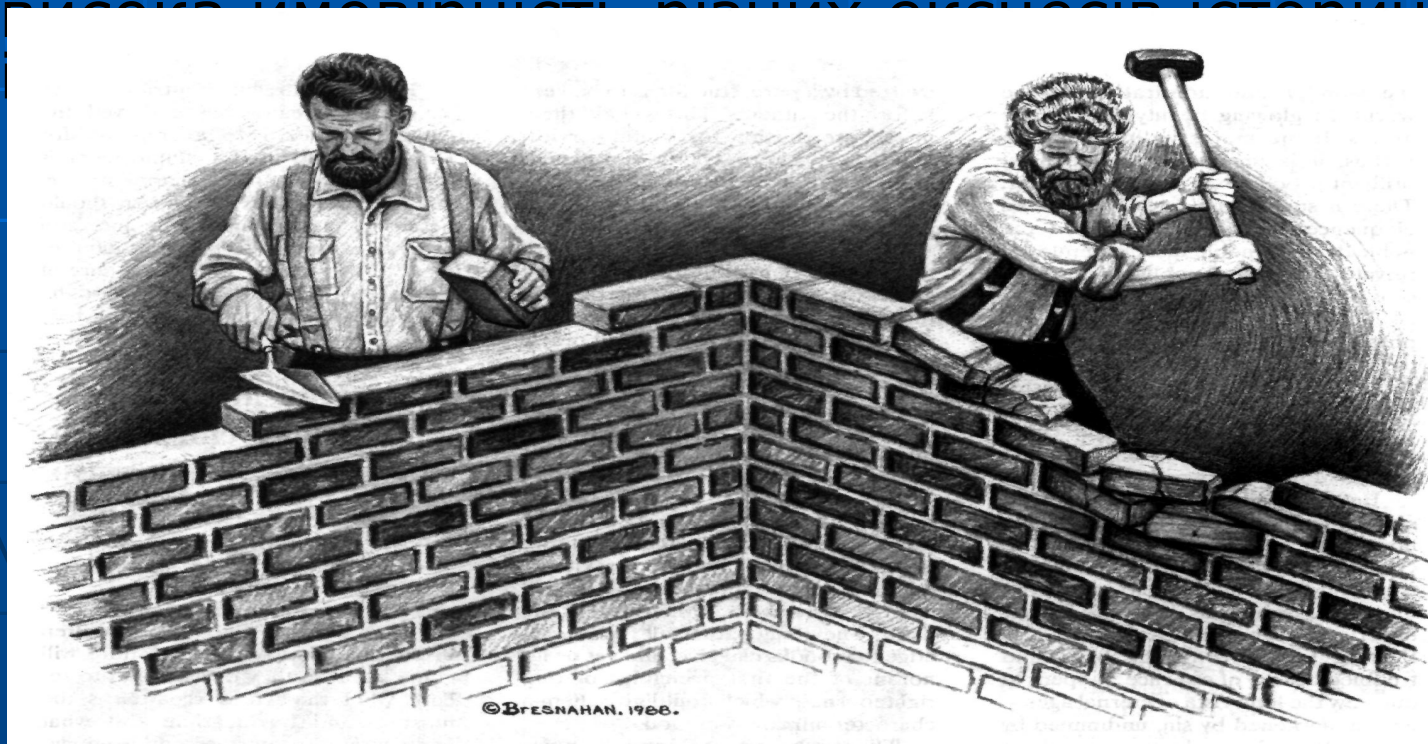
- У когерентної теорії основним критерієм істинності будь-якого знання є його узгодженість (англ. Coherence – когеренція) з більш загальною системою, що охоплює знання. Зазвичай прихильники цієї концепції, серед яких можна назвати Гегеля, дотримуються думки, про те, що світ є єдине ціле, в якому всі явища так чи інакше пов'язані між собою і входять в це ціле. Тому знання про окрему речі або явище має відповідати і узгоджуватися з системою знання про світ в цілому. Тобто як така істина одна, і приватні істини повинні бути елементами цієї єдиної і всеохоплюючої абсолютної істини.

- Третя концепція істини носить назву прагматична (з грец. Прагма – справа, дія). З позиції прагматизму істинним визнається таке знання, яке має благі наслідки для людського життя і яке може успішно застосовуватися на практиці. У цьому розумінні практика є критерій істини.

Розуміння істини як процесу включає в себе момент абсолютності і відносності. Володіючи істинним знанням, людство може будувати своє життя оптимальним чином, прийнятним для всіх. Якщо цього немає або знання не повне, неправдиве, то

історичних колізій

ДЯКУЮ ЗА **УВАГУ**

Підготував студент 11-СР
групи
Яценюк Валерій